

MINGGU 04

RUKUN HAJI:

SA'IE, BERCUKUR/BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

*Hadirku sebagai Dhuyufurrahman
Kembaliku dengan kemabruran*

TABUNG HAJI
جى على النفاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

TALBIAH: LAFAZ & MAKNA

لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَبَّيْكَ
إِنَّ الْحَمْدَ وَالنِّعْمَةَ لَكَ وَالْمُلْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ

HambaMu datang menyahut panggilanMu ya Allah.
HambaMu datang menyahut panggilanMu.
HambaMu datang menyahut panggilanMu.
Tuhan yang tiada sekutu bagiMu.
HambaMu datang menyahut panggilanMu.
Sesungguhnya segala puji dan nikmat dan kerajaan
adalah kepunyaanMu, tiada sekutu bagiMu.

TABUNG HAJI
جِبَلِ النَّفَاعِ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

OBJEKTIF

OBJEKTIF

Membantu jemaah dalam memahami pengertian, syarat-syarat sah sa'ie serta amalan-amalan sunat ketika melaksanakan sa'ie.

Membantu jemaah memahami maksud bercukur/bergunting dan bertahallul, waktu perlaksanaan dan juga tatacara bercukur atau bergunting serta tahallul.

Membantu jemaah dalam memahami maksud tertib pada kebanyakan rukun.

KANDUNGAN

01

Rukun 4: Sa'ie

- Pengertian Sa'ie
- Syarat sah Sa'ie
- Amalan sunat Sa'ie

02

Rukun 5: Bercukur atau bergunting

- Pengertian, waktu dan tatacara
- Tahallul Awal dan Tahallul Thani

03

Rukun 6: Tertib pada kebanyakan rukun

TABUNG HAJI
جى على النفاج

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

RUKUN HAJI 4: SA'IE

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

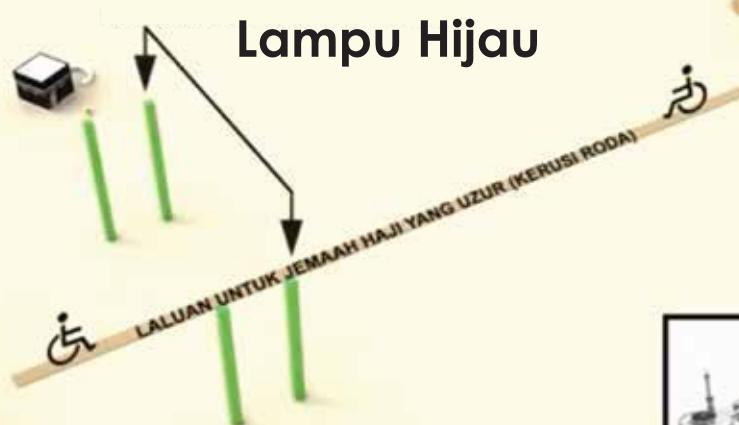
RUKUN HAJI 4: SA'IE

Sa'ie membawa maksud berjalan ulang-alik antara bukit Safa dan bukit Marwah menurut syarat-syaratnya.

Bukit Safa

**Kawasan Bertanda
Lampu Hijau**

**Bukit
Marwah**

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: SA'IE

LALUAN KE TEMPAT SA'IE BUKIT SAFA

Foto kredit: www.vecteezy.com

TABUNG HAJI
جى على الفلاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: SA'IE

BUKIT SAFA (TEMPAT PERMULAAN SA'IE)

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: SA'IE

TINGGALAN BATU BUKIT SAFA (TEMPAT PERMULAAN SA'IE)

TABUNG HAJI
جى على الفلاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: SA'IE

Laluan kerusi roda sa'ie dari
bukit safa ke bukit marwah

KAKI BUKIT SAFA MENUJU KE BUKIT MARWAH

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

RUKUN HAJI 4: SA'IE

- 1. Lampu hijau (sunat bagi jemaah Haji lelaki untuk berlari-lari anak).**
- 2. Lampu hijau terdapat di laluan antara:**
  - Bukit Safa ke bukit Marwah, dan**
  - Bukit Marwah ke bukit Safa.**

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: SA'IE

DARI BUKIT SAFA MENUJU KE BUKIT MARWAH

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: SA'IE

DARI BUKIT MARWAH MENUJU KE BUKIT SAFA

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: SA'IE

BUKIT MARWAH (TEMPAT BERAKHIR SA'IE)

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: SA'IE

Laluan kerusi roda sa'ie dari bukit marwah ke bukit safá

KAKI BUKIT MARWAH MENUJU KE BUKIT SAFA

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

RUKUN HAJI 4: SYARAT SAH SA'IE

Mengekalkan niat sa'ie. **06**

01

Dilakukan selepas tawaf sama ada selepas mengerjakan tawaf Qudum untuk haji (Ifrad/Qiran) dan Tawaf Haji/Tawaf Umrah.

Hendaklah melakukan sa'ie di tempat yang telah ditetapkan. **05**

02

Bermula dari bukit Safa dan berakhir di bukit Marwah.

Hendaklah sampai ke penghujung tempat sa'ie di kaki bukit Marwah dan di kaki bukit Safa pada setiap pusingan. **04**

03

Cukup 7 kali berulang alik dengan yakin. Dari bukit Safa ke bukit Marwah dikira sekali. Dari bukit Marwah ke bukit Safa dikira sekali.

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: KIRAAN SA'IE

Dan dari Bukit Marwah
ke Bukit Safa dikira 2

Dan dari Bukit Safa ke
Bukit Marwah dikira 1

TABUNG HAJI
جى على النفاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

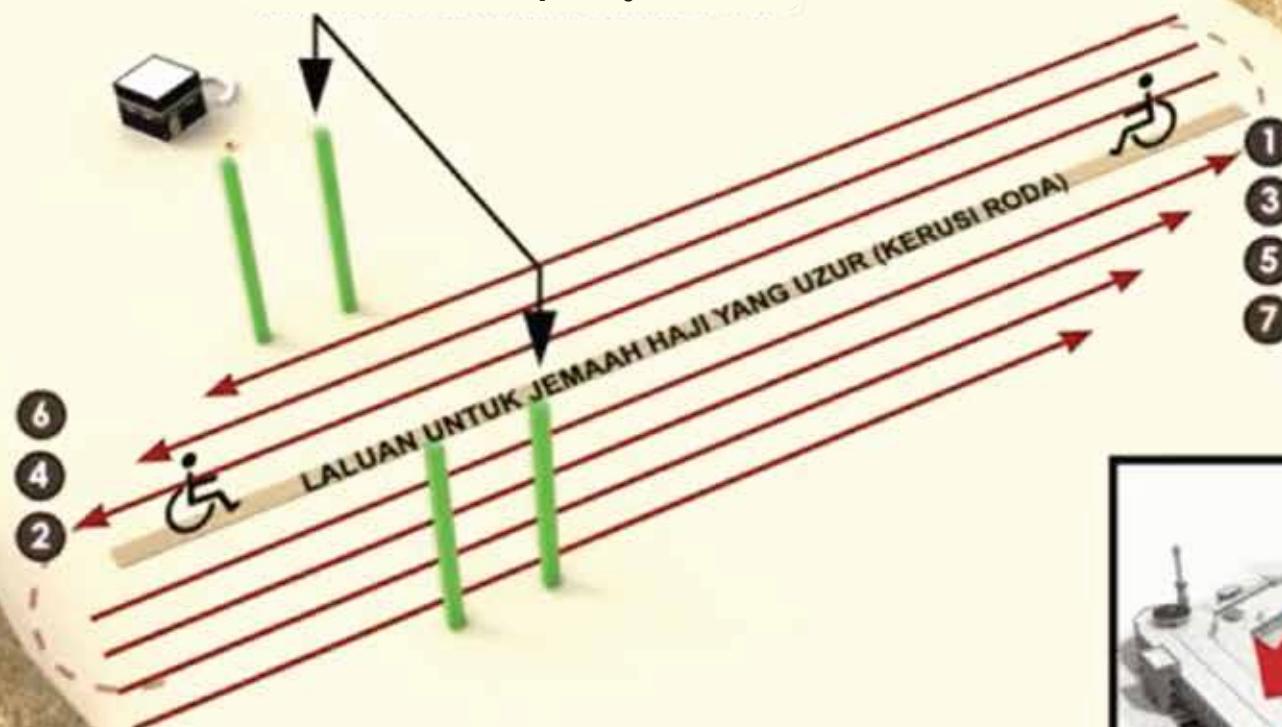
SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 4: KIRAAN SA'IE

SAFA
(MULA)

Kawasan bertanda lampu hijau

MARWAH
(TAMAT)

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

RUKUN HAJI 4: SA'IE

- ◆ Kawasan tempat laluan untuk pengguna kerusi roda membuat pusingan patah balik di kaki bukit Safa dan Marwah telah dikira sampai ke kaki bukit tersebut (tidak semestinya memanjat ke kawasan tinggi).
- ◆ Jemaah yang berhenti minum air zamzam ketika Sa'ie digalakkan agar melangkah sedikit ke belakang (undur) dari tempat berhenti (minum air zamzam) sebelum memulakan sambungan Sa'ie.
- ◆ Berhati-hati dengan kumpulan yang mengambil kesempatan mengunting rambut jemaah dan mengenakan bayaran yang tinggi.
- ◆ Tidak ada niat iktikaf/solat tahiyyat masjid di kawasan Sa'ie kerana bukan kawasan masjid. Wanita haid boleh berada di kawasan Sa'ie (antara Safa dan Marwah).
- ◆ Tidak ada ibadat Sa'ie sunat.
- ◆ Jemaah perlu memastikan tempat mula dan akhir Sa'ie di bukit Safa dan bukit Marwah jika Sa'ie dilakukan ditingkat bawah tanah (lowerground).

RUKUN HAJI 4: AMALAN SUNAT SA'IE

Dalam keadaan berwuduk

Masuk ke tempat Sa'ie melalui pintu Safa (Bab Al-Safa)

Menghadap ke arah Ka'bah sambil bertakbir (takbir 3 kali), bertahlil dan berdoa semasa berada di bukit Safa dan Marwah

Melakukan ramal (berlari-lari anak) di kawasan yang bertanda lampu hijau (lelaki sahaja)

Berjalan kaki

Berdoa, berzikir dan membaca al-Quran

- 1 Dilaksanakan sejurus selepas mengerjakan tawaf
- 2 Menaiki bukit Safa dan bukit Marwah bagi lelaki sahaja
- 3 Muwalat (berturut-turut)
- 4 Beridtiba' pada semua pusingan (lelaki)
- 5 Mengelak kesesakan di tempat Sa'ie. Jika berlaku kesesakan di tempat Sa'ie, elakkan daripada menyakiti orang lain
- 6 Berjalan kaki
- 7 Berdoa, berzikir dan membaca al-Quran
- 8 Beridtiba' pada semua pusingan (lelaki)
- 9 Mengelak kesesakan di tempat Sa'ie. Jika berlaku kesesakan di tempat Sa'ie, elakkan daripada menyakiti orang lain
- 10 Berjalan kaki
- 11 Berdoa, berzikir dan membaca al-Quran
- 12 Berjalan kaki

RUKUN HAJI KELIMA: BERCUKUR/BERGUNTING

TABUNG HAJI
جى على النفاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

RUKUN HAJI 5: BERCUKUR/BERGUNTING

Bercukur atau bergunting bermaksud menanggalkan atau menghilangkan sekurang-kurangnya tiga (3) helai rambut di kepala dengan menurut syarat-syarat sahnya:

- Masuk waktu
- Rambut di kepala
- Tidak kurang 3 helai rambut

Waktu bercukur atau bergunting:

- Ia dilakukan selepas separuh malam, pada malam 10 Zulhijjah bagi orang yang mengerjakan haji dan tidak ada waktu luput untuk melakukannya.
- Masuk waktu bergunting atau bercukur bagi umrah ialah selepas selesai Sa'ie umrah.

Pada malam
10 Zulhijjah

RUKUN HAJI 5: BERCUKUR/BERGUNTING

Afdal mencukur/menggunting rambut sendiri terlebih dahulu sebelum melakukannya untuk orang lain.

Hujung rambut juga dikira sah untuk digunting.

Bagi jemaah haji lelaki yang botak licin (tidak berbulu atau berambut di bahagian kepala) sunat melalukan mata pisau atau gunting di atas kepala.

Boleh mencukur/menggunting sama ada rambut sendiri atau rambut orang lain apabila telah masuk waktunya.

Jemaah haji wanita perlu menjaga aurat ketika bergunting.

Jemaah haji juga boleh bergunting di mana-mana tempat yang difikirkan sesuai.

Sekiranya rambut tumbuh walaupun sedikit (wujud tanda kehitaman di kepala) wajib dicukur.

NOTA

Jika dia mengetahui bahawa rambutnya sempat tumbuh selepas dicukur kali pertama, sunat dicukur rambutnya untuk kedua-duanya (Haji dan Umrah).

TABUNG HAJI
جى عل النفاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU

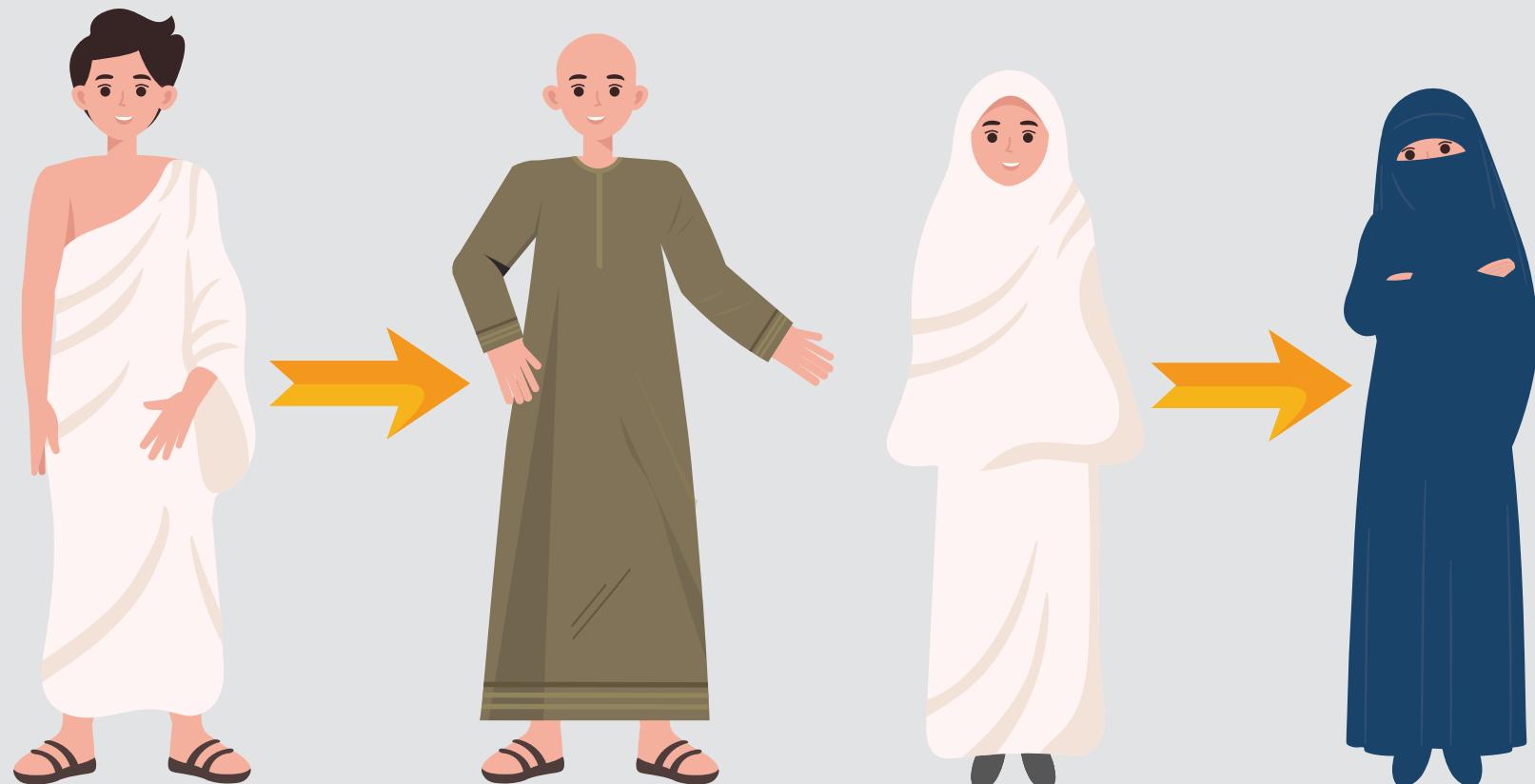
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 5: BERCUKUR/BERGUNTING

TAHALLUL

Tahallul ialah melepaskan diri daripada larangan ihram.

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

MINGGU
04

SA'IE, BERCUKUR ATAU BERGUNTING DAN TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

RUKUN HAJI 5: BERCUKUR/BERGUNTING

**TAHALLUL
UMRAH**

**TAHALLUL
HAJI**

**BERGUNTING
/BERCUKUR**

**TAHALLUL
AWAL**

**TAHALLUL
THANI**

TABUNG HAJI
جاري على النفاذ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

RUKUN HAJI 5: BERCUKUR/BERGUNTING

Tahallul Awal terhasil apabila jemaah haji selesai mengerjakan dua (2) daripada tiga (3) perkara:

Melontar di Jamrah Kubra 10 zulhijjah

Tawaf rukun dan sa'ie

Bergunting atau bercukur

Jemaah haji yang telah Tahallul Awal, boleh melakukan perkara-perkara yang dilarang semasa ihram kecuali tiga (3) perkara:

- Nikah dan perkara yang berkaitan
- Mukadimah hubungan kelamin (persetubuhan)
- Bersetubuh

TABUNG HAJI
جِي عَلَى النَّفَاعَ

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

RUKUN HAJI 5: BERCUKUR/BERGUNTING

Tahallul Thani terhasil apabila selesai mengerjakan semua amalan berikut:

Melontar di Jamrah Kubra 10 zulhijjah

Tawaf rukun dan sa'ie

Bergunting atau bercukur

Setelah selesai Tahallul Thani tiada lagi larangan ihram

RUKUN HAJI KEENAM: TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

TABUNG HAJI
جى على الفلاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

RUKUN HAJI 6: TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

Rukun Haji hendaklah dikerjakan dengan tertib pada kebanyakan rukun:

- Didahulukan niat ihram daripada rukun-rukun yang lain, didahulukan Wuquf daripada Tawaf Ifadah, dan didahulukan Tawaf daripada Sa'ie.
- Tetapi Sa'ie haji boleh dikerjakan sebelum Wuquf dan Tawaf Rukun bagi mereka yang mengerjakan Haji Ifrad dan Qiran iaitu selepas Tawaf Qudum.
- Begitu juga bercukur/bergunting boleh dilakukan selepas Wuquf apabila telah masuk waktu dan sebelum Tawaf Rukun.

RUKUN HAJI 6: TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

HAJI TAMATTU'

- **Niat Ihram Haji**

- **Wuquf**

- **Bercukur/Bergunting**

- **Tawaf Haji**

- **Sa'ie Haji**

RUKUN HAJI 6: TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

HAJI TAMATTU'

2

- Niat Ihram Haji
- Wuquf
- Tawaf Haji
- Sa'ie Haji
- Bercukur/Bergunting

RUKUN HAJI 6: TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

HAJI IFRAD DAN QIRAN

- **Niat Ihram Haji**
- **(Tawaf Qudum)/Sa'ie Haji**
- **Wuquf**
- **Bercukur/Bergunting**
- **Tawaf Haji**

RUKUN HAJI 6: TERTIB PADA KEBANYAKAN RUKUN

HAJI IFRAD DAN QIRAN

- **Niat Ihram Haji**
- **(Tawaf Qudum)/Sa'ie Haji**
- **Wuquf**
- **Tawaf**
- **Bercukur/Bergunting**

KESIMPULAN

1

Mengetahui apa itu sa'ie, syarat sah dan amalan sunat ketika sa'ie.

2

Mengetahui maksud bercukur dan bergunting serta tahallul.

3

Mengetahui waktu serta tatacara bercukur dan bergunting.

4

Mengetahui jenis-jenis tahallul iaitu tahallul awal dan tahallul thani.

5

Mengetahui maksud tertib pada kebanyakan rukun.

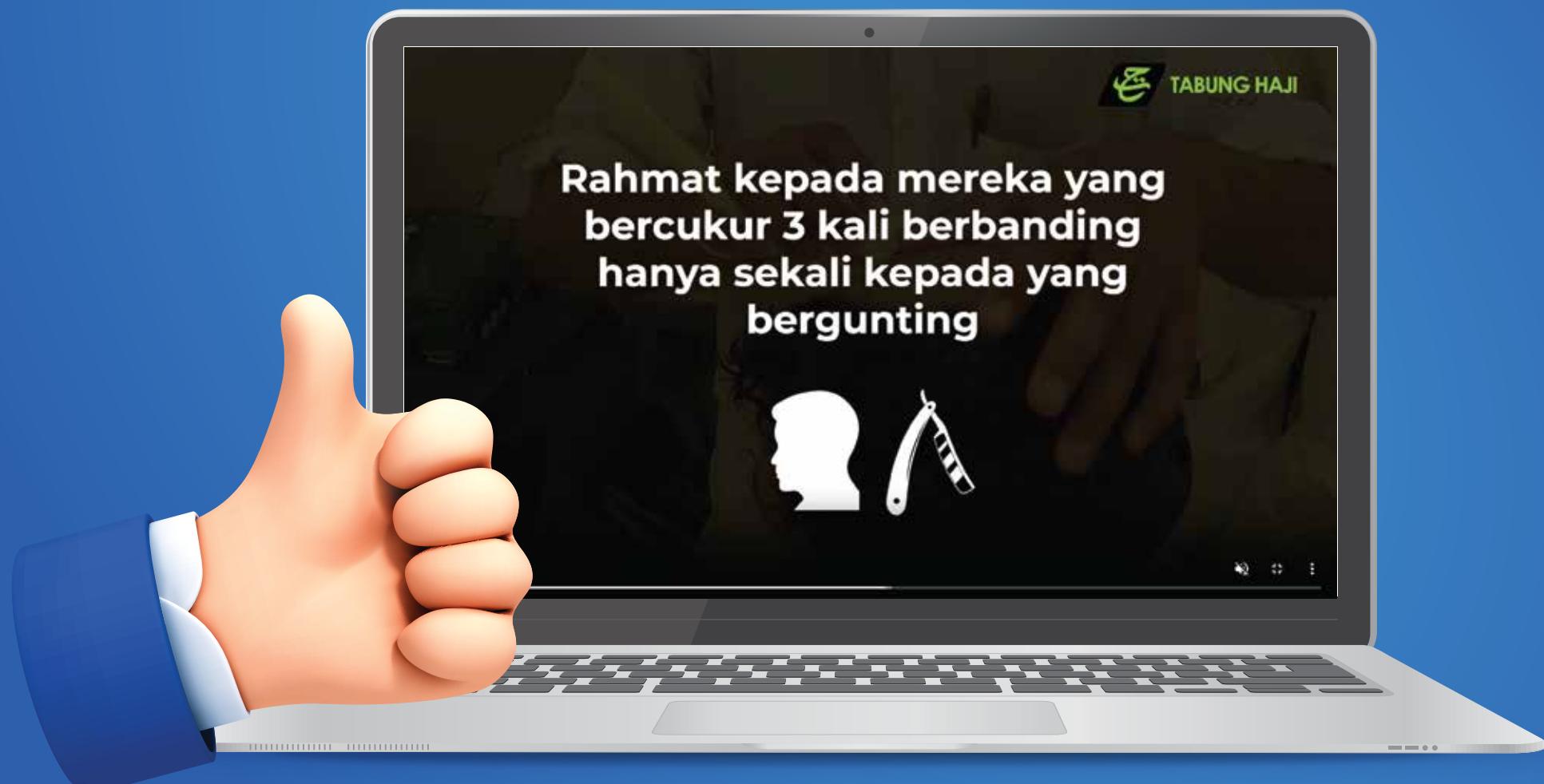

Belajar Haji

kini lebih mudah secara talian!

Muat turun aplikasi e-Bimbingan Haji melalui:

TABUNG HAJI
جى على الفلاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

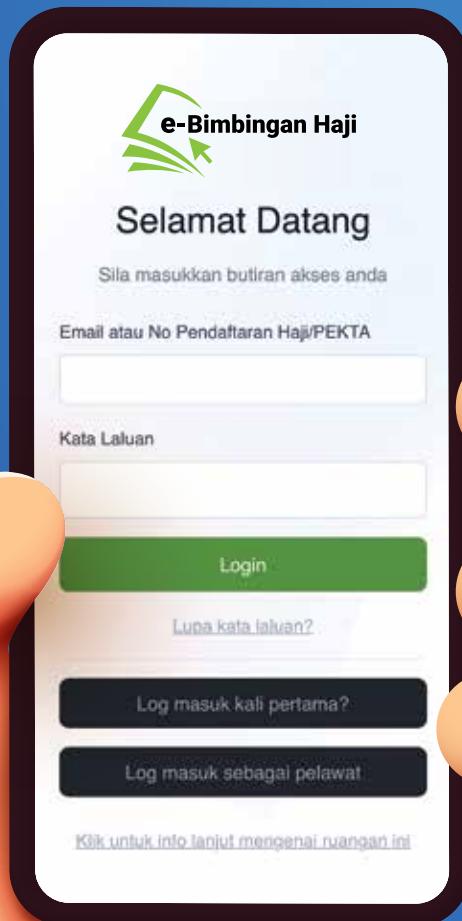
+603-6207 1919

Belajar Haji

kini lebih mudah secara dalam talian!

e-Bimbingan Haji

- 01** **Pilih**
Login kali pertama?
- 02** **Klik**
Butang Hantar
- 03** **Klik**
Butang Kemaskini
- 04** **Klik**
Butang Hantar
- 05** **Klik**
Butang Kemaskini

Muat turun aplikasi e-Bimbingan Haji melalui:

TABUNG HAJI
جى على الفلاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919

*Hadirku sebagai Dhuyufurrahman
Kembaliku dengan Kemabruran*

SEMOGA SEMUA BAKAL JEMAAH HAJI YANG DIKASIHI
DIBERIKAN OLEH ALLAH S.W.T
KESABARAN & KETENANGAN
SERTA DIDOAKAN MENDAPAT SEBAIK-BAIK
GANJARAN

*Haji Yang Mabrur &
Umrah Yang Maqbul*

TABUNG HAJI
جى على النفاح

Tabung Haji

www.tabunghaji.gov.my

+603-6207 1919